

UDK 371.52-053.67(047.31)

Prethodno priopćenje

Primljeno: 29. 4. 2009.

Prihvaćeno: 15. 9. 2009.

IZOSTANCI UČENIKA S NASTAVE

mr. sc. Mirko MARUŠIĆ,

I. gimnazija, Split

mirko@marusic.info

Sažetak: *Naša je školska stvarnost karakterizirana sve opsežnijom pojavom namjernog izbjegavanja nastave od učenika. Pogleda na ovu pojavu ima mnogo, ali rješenja je malo. Svakodnevni pokazatelji upozoravaju na složenost ove pojave, koja traži pronalaženje odgovora. Od prosvjetnih djelatnika i odgojitelja traži se aktivno i svjesno sudjelovanje, te nužne promjene i u njihovu ponašanju da bi se riješio ovaj problem. Razumno je bilo ovu neugodnu pojavu promatrati i analizirati kako bi se osjetili pravi njezini uzroci, što je i cilj ovog istraživanja. Zadatak istraživanja određen je na konzultiranje mišljenja učenika, kao i na oblike obiteljske i školske komunikacije. Ovo istraživanje provedeno je u šest trećih razreda (dva klasičnoga i četiri jezičnog usmjerenja) I. gimnazije u Splitu, gdje autor radi kao nastavnik matematike i fizike. Ispitana su 154 učenika (31 momak i 123 djevojke). Važno je naglasiti da je prepoznatljiv specifičan odnos učenika i roditelja prema nastavnom procesu, u kojem je, po većini njih, jedini i najvažniji cilj – dobra, tj. najbolja ocjena. U tu svrhu učenici, a i roditelji pribjegavaju kalkuliranju s izostancima i dobrom organizacijom njihova opravdavanja.*

Ključne riječi: *izostanci s nastave, neopravdani i opravdani izostanci, anketa, učenik, roditelj*

UVOD

Naša je školska stvarnost karakterizirana sve opsežnijom pojavom namjernog izbjegavanja nastave od učenika. Pogleda na ovu pojavu ima mnogo, ali rješenja je malo. Svakodnevni pokazatelji upozoravaju na složenost ove pojave, koja traži pronalaženje odgovora. Od prosvjetnih djelatnika i odgojitelja traži se aktivno i svjesno sudjelovanje, te nužne promjene i u njihovu ponašanju da bi se riješio ovaj problem.

Svako sazrijevanje počinje iznutra. Istina, norme su zadane, a obveze bi trebale biti usvojene i prilagođene za prihvaćanje izazova budućnosti. Čovjek je biće reda, i sve što remeti red, usporava rast i ometa sazrijevanje.

Današnja stvarnost nije u skladu s ljudskim vrijednostima. Odgovornost se događa u savjesti i upravo kroz savjest vrijednosti ulaze u život. Prihvaćanje svakodnevnih dužnosti, obveza, moralnih načela i radnih navika jest nužno. Obnova počinje od čovjeka. Sebe varati i bježati od sebe – nije teško, ali je besperspektivno.

Autori različito tretiraju bježanje s nastave: od kategorije *nediscipliniranog ponašanja u školi do delinkvencije*. Šakić i sur. (2002.) ubrajaju markiranje u faktore devijantnosti, uz prijetnje, pijanstvo i vikanje na javnom mjestu, izbjegavanje plaćanja ulaznica, bezobrazan govor, prosjačenje novca od nepoznatih osoba i kratko isključenje iz škole. Neki autori (Clark i Shields, 1997.) stavljaju izostanke s nastave u kategoriju delinkventnog ponašanja, po ozbiljnosti uz krađu i skitnju. Vizek-Vidović i sur. (2003.) govore o markiranju kao kategoriji težih oblika nediscipliniranog ponašanja u školi, te ga također povezuju sa skitnjom i krađom, ali i s laganjem, neradom i destruktivnosti. Bježanje je povezano sa zloporabom alkohola i droge, te delinkvencijom (Teasley, 2004.). Kada govorimo o osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj populaciji, Uzelac i sur. (1999.) navode da je, zbog razmjerno niske kronološke dobi učenika, primjerenije koristiti se terminom „rizično socijalno ponašanje” negoli terminom „poremećaji u ponašanju”. Izostanci mogu biti isprovocirani elementima iz školske sredine, te ne možemo uopćeno govoriti da se uvijek radi o poremećaju ponašanja (Zrilić, 2007.). Uzroci ovakva ponašanja u školskoj sredini značajno su povezani sa strahom od škole, osjećajem nekompetentnosti za nju, tendencijom izbjegavanja nastave, nezadovoljstvom izborom škole i percepcijom neprimjerenih ponašanja nastavnika (Uzelac, Matijević, 2003.).

Izostajanje je, između ostalog, najčešće provocirano školskom sredinom, njezinim zahtjevima, sistemom normi i propisa, strahom od negativne ocjene, neizvršenim školskim obvezama, ali i raznim poremećajima u ponašanju (Stanić, 1982.).

Izostanci učenika s nastave iz godine u godinu sve su učestaliji i brojniji, a u nekim sredinama postaju zabrinjavajući društveni te time i pedagoški problem. U školama se mnogo izostaje, što opravdano, što neopravdano. Dob učenika također je povezana s učestalošću bježanja s nastave i više se (opravdano i neopravdano) izostaje u srednjoj školi. Također, treba naglasiti da se najviše izostaje u završnom razredu srednje škole (Nazor, 1993.; Bilankov, Hitrec, 2004.). Postotak izostanaka učenika od prvoga do četvrtog razreda srednje škole neprestance se povećava (Borovčak, 2000.; Ujević, 2004.).

Namjerno izostajanje s nastave pouzdan je znak nekog sukoba u samom učeniku ili izvan njega i upozorenje nastavniku i roditeljima da djetetu treba pomoć, da se s njim nešto događa, da se nalazi u nekoj krizi, konfliktu, da ima manjih ili većih problema i poteškoća. Što je namjerno izostajanje s nastave češće, to će i njegove posljedice biti veće. Ono neminovno ima negativan utjecaj na oblikovanje mlade osobe, vodi ka školskom neuspjehu (više-manje), k raznim negativnim, asocijalnim, antisocijalnim, devijantnim, delikventnim i drugim sociopatološkim pojavama. Osim negativnog utjecaja na razvoj i formiranje mlade osobe, takav oblik ponašanja, odnosno vrijeme provedeno bez obveze, cilja, vrlo brzo postaje zarazno, postaje navika; štoviše, čak i ustaljena reakcija na sve ono što se učeniku čini nepovoljno u školi, obitelji i društvu.

Da bismo sveobuhvatno sagledali uzroke ove neželjene pojave, bilo bi potrebno interdisciplinarno promatrati i analizirati tijekom i slijed problematike odrastanja, odgajanja i poučavanja. Postoji nesklad između ritma odrastanja i pedagoških normi, posebno manifestiran u pubertetu i adolescentnom razdoblju. Samo sklad ovih činitelja omogućuje sociološke, pa i odgojno-obrazovne perspektive. Tako se i tradicionalnoj ulozi škole koja se odnosi na obrazovanje i prenošenje znanja sve više pridodaje socijalno-pedagoška zadaća prevencije različitih pojava društveno neprihvatljiva ponašanja (Previšić, 1999.).

Ne zanemarujući školsku, to jest odgojno-obrazovnu stvarnost – u ovom našem konfuznom i neodređenom traganju, nužno je spoznati je li izbjegavanje nastave dvojba ili odluka; je li to lutanje bez odgovornosti, dobro isplanirana akcija smišljena radi dobivanja boljih ocjena, slučajnost, sukob, strah, izgubljenost, bježanje od dosade, osjećaj vlastite bezvrijednosti, „đir“, dvojba ili prkos.

Postojanjem ovoga psihološko-pedagoškog problema na gubitku su svi: roditelji, škola i učenik. Namjerno izbjegavanje nastave uzrokuje skitnju, nepoželjeno ponašanje, često krađu, tučnjavu, pušenje, pijenje, nepoželjeno druženje i zlorabu droge. U namjerno izgubljenom vremenu dio je i izgubljenog čovjeka!

Cilj, zadaci i značaj istraživanja

Namjerno izbjegavanje nastave postaje oblik vladanja, življenja i učenja, postaje iskustvo koje pohranjujući se u podsvijesti postaje jače, učestalije i prihvatljivije. Razumno je bilo ovu neugodnu pojavu

promatrati i analizirati kako bi se osjetili pravi njezini uzroci, što je i cilj ovog istraživanja.

Zadatak istraživanja određen je na konzultiranje mišljenja učenika, kao i oblike obiteljske i školske komunikacije. Promatranu psihološko-pedagošku pojavu treba sagledati da bi se analizirali aspekti njezina tijeka, posebno oni na koje bi se moglo utjecati, u svrhu poboljšanja zatečenog stanja.

Metode, tehnike i instrumenti istraživanja

Ovo istraživanje izvršeno je u trećim razredima I. gimnazije u Splitu, gdje autor radi kao nastavnik matematike i fizike. Desetogodišnji rad u ovoj školi u ulozi nastavnika i razrednika omogućio mu je bolji uvid u promatranu problematiku izbjegavanja nastave. Autor je primijetio da učenici posebno u trećim razredima naglo povećavaju broj izostanaka. Upravo ta činjenica bila je presudna da svoje istraživanje provede u tim razredima. Tehnikom anonimnog anketiranja nastojao je zahvatiti samu bit problema. Anketa je provedena u dogovoru s ravnateljem škole.

Uzorak

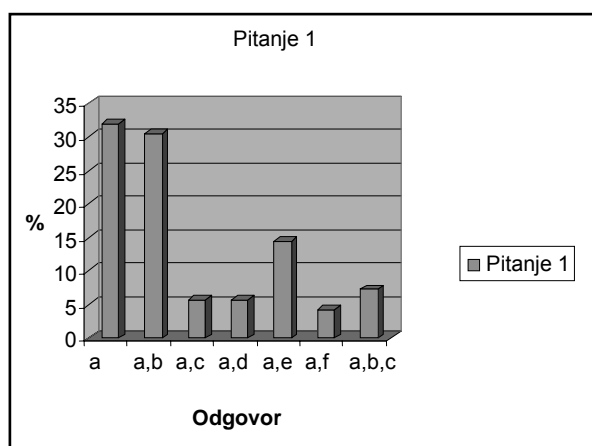
Istraživanje je provedeno u šest trećih razreda (dva klasičnoga i četiri razreda jezičnog usmjerenja) I. gimnazije Split. Ispitana su 154 učenika (31 momak i 123 djevojke). Škola je smještena u blizini velikoga broja srednjih škola i kafića, te je i ta činjenica zanimljiva u analizi provedenog istraživanja. Anketirani učenici u velikom su postotku iz urbane sredine (141 učenik ili 91,3%), dok ih je mali broj iz prigradskih naselja (13 učenika ili 8,7%).

Anketa i rezultati ankete

Anketa se sastoji od 12 pitanja koja su organizirana tako da pokažu realnu sliku promatranog problema. Nakon prikupljenih podataka izvršena je analiza. Namjerni izostanci, njihov opseg, uzroci i posljedice, školski uspjeh i školsko napredovanje, odrastanje, obiteljska i školska komunikacija i informiranost, izvanškolski i izvanobiteljski čimbenici, te način iskorištavanja vremena dobivenog izbjegavanjem nastave varijable su ovog istraživanja.

1. Ne dolazim na nastavu:

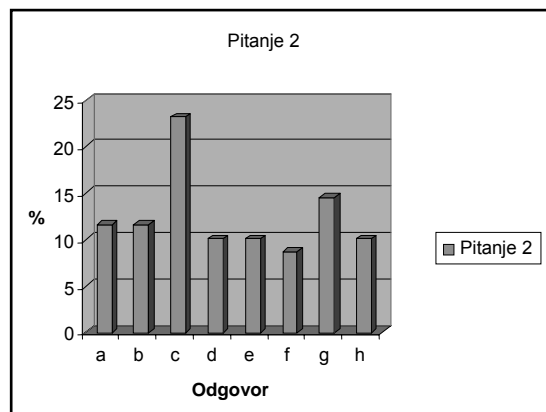
- a) kad za to postoji opravdan razlog (bolest i sl.)
- b) kad očekujem ispitivanje: usmeno, pismeno (podcrtaj)
- c) kad je neki predmet dosadan (navedi predmet)
- d) kad se dogovorim s prijateljima
- e) kad mi se ne ide u školu
- f) bez nekog osobitog razloga

Analizirajući odgovore, zaključujemo da vrlo velik broj učenika izostaje s nastave bez opravdanog razloga (makar i jedan sat u tri godine školovanja), što je očekivano i prije samog provođenja ankete. Naravno, najveći je postotak onih učenika koji očekuju usmeno ili pismeno ispitivanje. Zanimljivo je primijetiti da osjetan broj učenika (14,5%) u školu ne dolazi iz jednostavnog razloga – „ne ide mi se u školu”. Nije kao razlog izostajanja primijećena nezanimljivost nastave iz pojedinog predmeta, iako bi nastavu trebalo mijenjati i po količini i po načinu izvođenja.

2. Gdje provodiš vrijeme kad odeš s nastave:

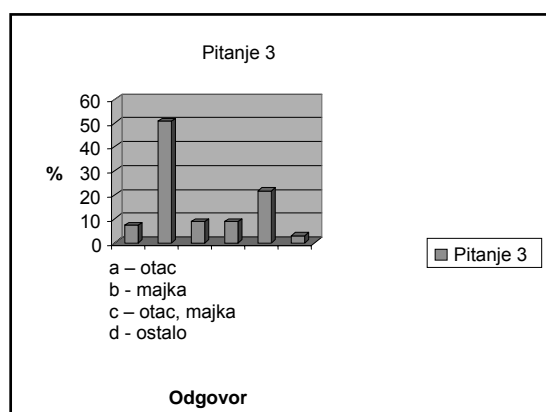
- a) u blizini škole
- b) šetam gradom
- c) u kafiću
- d) nađem se s društvom
- e) nađem se s dečkom (djevojkom)
- f) odem bilo kamo samo da nisam u školi
- g) odem kući
- h) ne izostajem neopravdano

Izrazito je velik broj učenika koji vrijeme izostajanja s nastave provode u kafićima (23,2%); oko 14,5 posto njih to vrijeme provodi kući, što upućuje na vezu učenik – roditelj u okviru ovog problema; u vrlo sličnim postocima učenici to vrijeme provode u blizini škole, šetajući gradom, s društvom, s dečkom (djevojkom) i slično. Zanimljivo je da samo 10,1 posto učenika u tri godine školovanja nikada nije neopravdano izostalo s nastave. Rezultati i ovog pitanja u skladu su s očekivanjem, a posebno činjenica o broju učenika koji promatrano vrijeme provode u okolnim kafićima.

3. Tko ti opravdava izostanke:

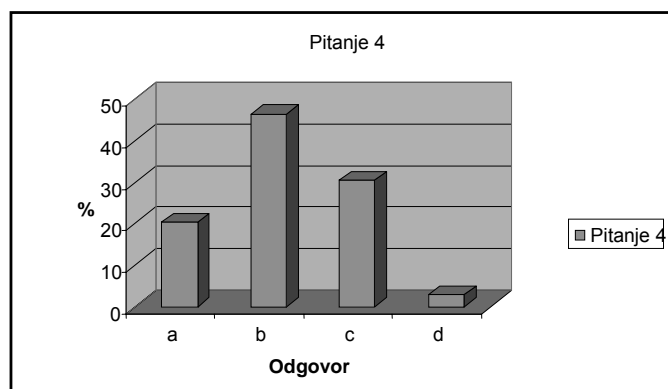
- a) roditelji: majka – otac (podcrtaj)
- b) razrednik
- c) liječnik
- d)

Rezultati pokazuju doista stvarnu sliku. Izostanke najčešće opravdavaju roditelji. U tom procesu ipak je primjetna dominacija majki koje opravdavaju učenike (50,7%), dok je uloga oca vrlo mala (7,3%). Liječnik, tj. liječnička opravdanja zastupljena su s 21,7 posto, a razrednik „na svoju ruku” opravdava oko 8,7 posto izostanaka. Vrlo mali broj učenika (2,9%) svoje izostanke opravdava sam ili to rade njihovi rođaci, staratelji...

4. Kad izostaneš s nastave, roditelj će:

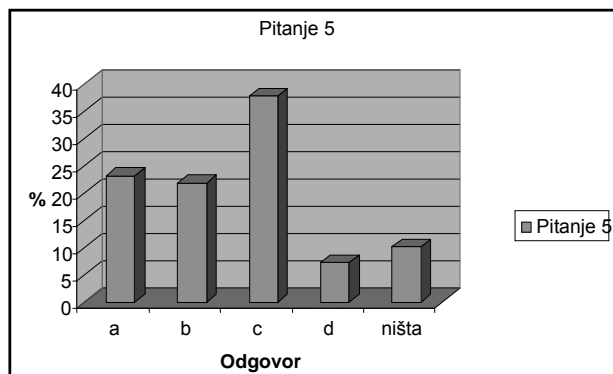
- uvijek opravdati sve izostanke
- opravdati samo one izostanke za koje postoji stvaran razlog
- opravdati ono što mu ti kažeš da treba opravdati
- ne interesiraju ga moji izostanci

Najveći broj roditelja (46,4%) opravdava samo one izostanke za koje postoji stvaran razlog. Vidljiva je i činjenica o svezi učenik – roditelj u planiranom izostajanju s nastave: 20,3 posto roditelja opravdava sve izostanke svog djeteta, dok njih 30,4 posto opravdava sve ono što im dijete kaže da treba opravdati. Postoji, istina, mali postotak roditelja (2,9%) koje ne interesiraju izostanci njihova djeteta.

5. Kad neopravdano izostanem, najviše se bojim:

- da ne doznaju roditelji da sam neopravdano izostao
- kako ću opravdati izostanak, nabaviti ispričnicu
- kako će me nastavnik kojem sam pobjegao poslije ispitati i ocijeniti
- odgojne mjere koje mogu dobiti

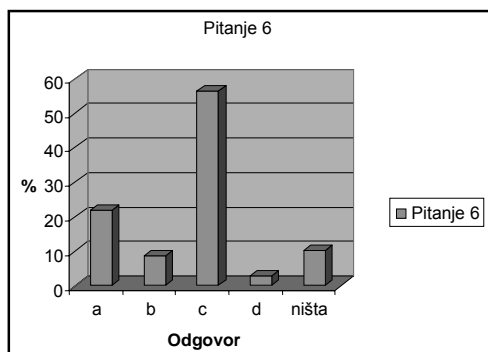

a)

Najveći broj učenika (37,7%) brine se kako će nakon neopravdanog izostanka biti ispitano i ocijenjeno. Samo 10,1% učenika nikada nije neopravdano izostalo pa zbog toga nisu davali odgovor na peto i šesto pitanje. Podjednako velik postotak učenika brine se da za izostanak ne doznaju roditelji (23,2%) te kako će ga opravdati (21,8 %). Interesantan je podatak o strahu od odgojnih mjera. Samo se 7,2% učenika boji odgojnih mjera koje može dobiti. Iz toga se vidi koliko su u ovom problemu nastavnicima vezane ruke. Učenici zaista odgojne mjere doživljavaju vrlo neozbiljno, upravo zbog toga što su sigurni u učinkovito pronalaženje mogućnosti opravdavanja svojih izostanaka. Autor smatra da je ovdje dotaknuta sama bit problema izostanaka s nastave.

6. Kad neopravdano izostanem s nastave:

- b) poslije mi je žao i imam grižnju savjesti
- c) strah me posljedica
- d) ne nerviram se jer ne izostajem samo ja
- e) nije mi žao jer škola nije moja jedina obveza

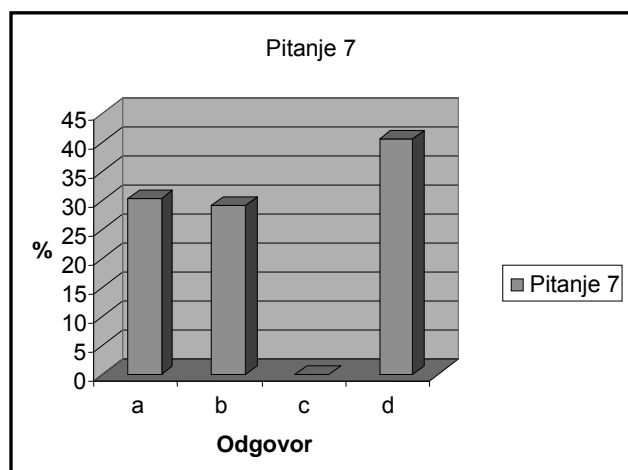

Veoma velik postotak učenika (56,5%) smatra da se ne treba nervirati jer ne izostaju samo oni. To je dobar pokazatelj da je ovaj pedagoško - psihološki problem postao relativno normalan oblik ponašanja. Dio učenika (21,7%) ima grižnju savjesti i poslije im je žao. Mali broj njih (8,7%) ima strah od mogućih posljedica. Ovo je u tijesnoj vezi s činjenicom o neozbiljnom učeničkom doživljavanju odgojnih mjera. Ima i onih učenika kojima nije žao što neopravdano izostaju s nastave (2,9%) jer drže da škola nije njihova najvažnija obveza.

7. Čini li ti se da je izostanke:

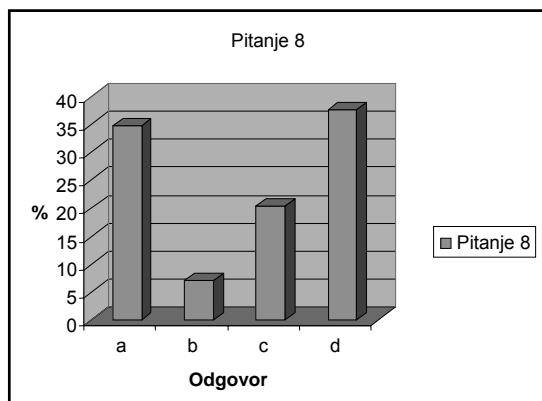
- a) uvijek lako opravdati bez obzira na pravi razlog
- b) opravdanost ovisi o razlogu izostanka
- c) teško je opravdati
- d) opravdanje ovisi o razredniku

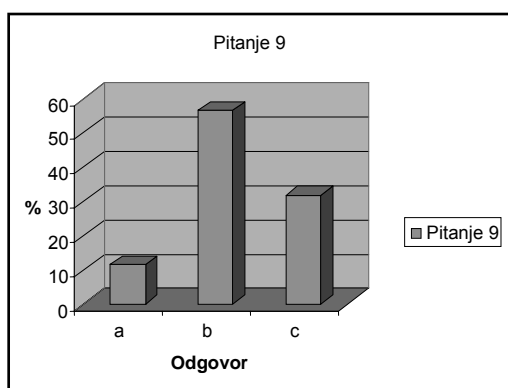
Naime, 30,4 posto učenika smatra da je uvijek lako opravdati sve izostanke; 29 posto njih misli da opravdanost ovisi o razlogu izostanka. Vrlo visok postotak (40,6%) učenika smatra da opravdanje ovisi o razredniku. Ova činjenica upućuje na problem nepostojanja jednakih mjerila opravdavanja na razini škole, pa i šire. Učenici doživljavaju razrednika kao najveći faktor u uspjehu odnosno neuspjehu opravdavanja svojih izostanaka. Autor smatra da učenici dobro igraju na karakterne crte svojih razrednika i samim tim postavljaju moguće strategije opravdavanja.

8. Što misliš, je li izbjegavanje nastave:

- a) loša navika
- b) ne vidim ništa loše u toj pojavi
- c) posljedica problema koje učenik proživljava
- d) može ponekad biti i korisno

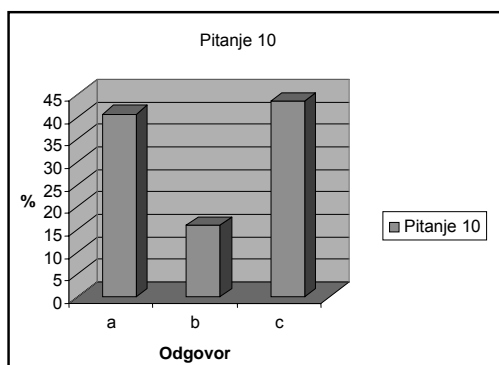

I ovaj je rezultat u skladu sa svim dosadašnjima, iako treba naglasiti da velik broj učenika (34,8%) i dalje smatra da je izbjegavanje nastave loša navika. Najveći postotak njih (37,7%) misli da izbjegavanje nastave može ponekad biti korisno. To je posebno naglašeno u školi u kojoj je provedeno istraživanje, budući da ona ima veoma velik broj učenika „boraca za ocjenu po svaku cijenu”. Zanimljivo je spomenuti i iznenađujući broj učenika (20,3%) koji misle da je izbjegavanje nastave posljedica problema koje učenik proživljava. Dio učenika (7,2%) ostaje buntovan u svojim razmišljanjima, te u ovoj pojavi ne vidi ništa loše.

9. Misliš li da su učenici koji često izostaju s nastave:

- e) ujedno i slabiji učenici po uspjehu
- f) to su uglavnom učenici koji planiraju kad im se isplati doći na nastavu da bi izvukli što bolje ocjene
- g) nema razlike između dobrih i loših učenika po izostancima

I rezultati ovog pitanja u potpunosti su konzistentni s realnim stanjem. Najveći broj učenika (56,5%) smatra da izostaju uglavnom učenici koji planiraju kada im se isplati doći na nastavu (borci za ocjenu posvakucijenu); 31,9 posto njih misli da nema razlike između dobrih i loših učenika po izostancima, dok postoji i onaj broj njih (11,6%) koji tvrdi da izostaju samo loši učenici.

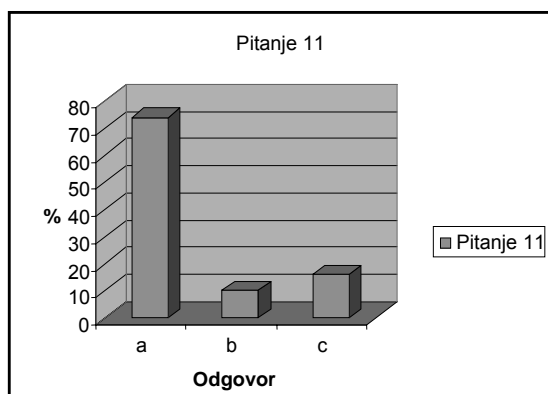
10. Prema tvom iskustvu, učenici koji izostaju:

- a) tretirani su jednako kao i oni koji ne izostaju
- b) učenici koji izostaju za isti odgovor dobivaju lošije ocjene
- c) učenici koji izostaju s ocjenama bolje prolaze jer tek kad nauče, dođu na sat

Analiza ovih rezultata govori o nemogućnosti vrednovanja rada učenika koji namjerno izostaju s nastave i onih koji to ne rade. Mali postotak (15,9%) učenika smatra da učenici koji izostaju dobivaju lošije ocjene. Najveći postotak (43,5%) pridružen je učenicima koji misle da oni koji izostaju prolaze bolje jer tek kad nauče, dođu na sat; 40,6 posto njih smatra da su oni koji izostaju jednako tretirani kao i oni koji ne izostaju. Ova je dva odgovora dalo ukupno 84,1 posto ispitanih učenika, i to govori o stvarnoj činjenici da ne postoji pedagoški aparat u školi koji bi cjelovito kontrolirao i postavio pravi sustav vrednovanja ponašanja i učenja.

11. Drugi učenici o onima koji izostaju:

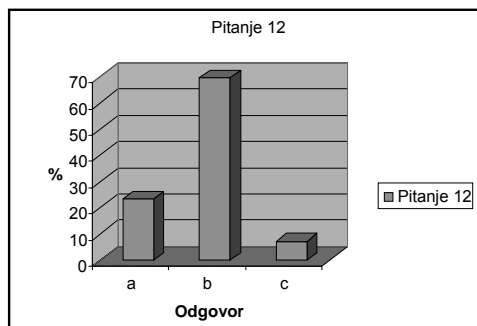
- a) misle da su neozbiljni i neodgovorni
- b) zavide im na hrabrosti i samostalnosti
- c) misle o njima da su dobro prilagođeni školskim obvezama

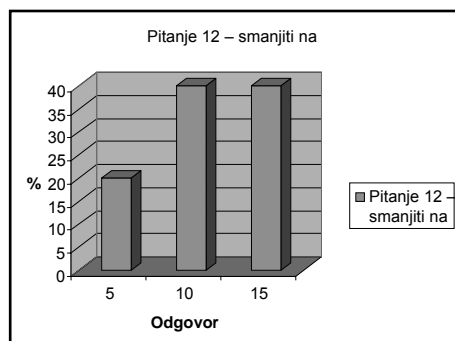
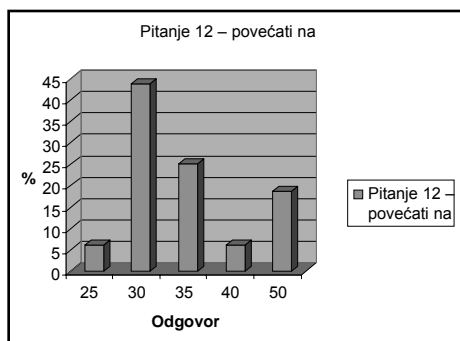
Ono što iznenađuje jesu upravo odgovori na jedanaesto pitanje. Izrazito velik broj učenika (73,9%) misli da su oni koji izostaju neozbiljni i neodgovorni. Ovaj podatak mora biti signal prosvjetnim djelatnicima koji pokazuje da mladi ljudi osjećaju prave vrijednosti, ali one moraju biti i društveno prepoznate kao takve. Manji broj učenika (16%) smatra da su oni koji izostaju dobro prilagođeni školskim obvezama, a njih 10,1% zavidi takvima na hrabrosti i samostalnosti.

12. Bi li, po tvom mišljenju, maksimalno dopušteni broj neopravdanih sati trebalo:

- povećati..... (upiši broj sati)
- ostaviti isti
- smanjiti..... (upiši broj sati)

Iznenađujuće je da najveći broj učenika (69,6%) smatra kako maksimalno dopušteni broj neopravdanih sati treba ostati isti (za I. gimnaziju taj je broj 20 neopravdanih sati). Samo 23,2 posto učenika misli da bi trebalo povećati broj neopravdanih izostanaka, dok njih 7,2 posto smatra da taj broj treba smanjiti. Na manjim grafovima prikazani su njihovi odgovori.

Zaključak

Ovim istraživanjem autor je pokušao utvrditi uzroke i posljedice namjernog izbjegavanja nastave. Budući da radi u školi koju upisuju ponajbolji učenici, zanimljivo je bilo promatrati razloge izostanaka. Važno je naglasiti da je prepoznatljiv specifičan odnos učenika i roditelja prema nastavnom procesu, u kojem je, po većini njih, jedini i najvažniji cilj – dobra, tj. najbolja ocjena. U svrhu toga, učenici a i roditelji pribjegavaju kalkuliranju s izostancima i dobrom organizacijom njihova opravdavanja. Zanimljivo je primijetiti i to da velik broj učenika ovu pojavu vidi kao štetnu, ali nemogućnost njezina rješavanja daje zeleno svjetlo da takav oblik ponašanja postane pravilo. Iako kod nas dominira predavačko - slušačka nastava, te je samim tim i moguće dosadna za učenika, autor smatra da to nije razlog velikom broju izostanaka s nastave, barem u školi u kojoj radi. Moguća rješenja promatranog problema mogla bi se potražiti kroz sljedeće aktivnosti:

- ✓ stalno kontrolirati učenike koji često izostaju s nastave
- ✓ uskladiti i organizirati sustav vrednovanja učeničkog odnosa prema nastavi
- ✓ primjenjivati individualni rad s učenicima
- ✓ objasniti posljedice takva ponašanja
- ✓ više zainteresirati učenike za nastavu, a samu nastavu učiniti zanimljivom
- ✓ energičnije pristupiti namjernim izostancima
- ✓ posložiti kriterije za opravdavanje učeničkih izostanaka (na razini škole formirati službu koja bi imala taj cilj)
- ✓ poboljšati suradnju između roditelja i škole

Literatura

1. Bilankov, M., Hitrec, S. (2004.): Izostanci učenika srednjih škola, Zagreb: HPKZ, *Napredak*, vol. 142 (1), str. 62-72.
2. Borovčak, M. (2000.): Izostanci učenika, Zagreb: HPKZ, *Napredak*, vol. 141(2), str. 191-200.
3. Clark, R. D. i Shields, G. (1997.): Family communication and delinquency, *Adolescence*, br. 32.
4. Nazor, M. (1993.): Izostajanje s nastave – usporedba nekih odgovora učenika, roditelja i razrednika, *Školski vjesnik*, vol. 39 (1-2), str. 29-34.
5. Previšić, V. (1999.): Škola budućnosti: humana, stvaralačka i socijalna zajednica, Zagreb: HPKZ, *Napredak*, vol. 140 (1), str. 7-16.
6. Stanić, I. (1982.): Bježanje učenika s nastave, *Pedagoški rad*, vol 37, (7-8), 388-398.
7. Šakić, V., Franc, R. i Mlačić, B. (2002.): Samoiskazana sklonost adolescenata socijalnim devijacijama i antisocijalnim ponašanjima, *Društvena istraživanja*, vol 11 (2-3), (58-59), str. 265-289.
8. Teasley, M.L. (2004.): Absenteeism and Truancy: Risk, Protection, and Best Practice Implications for School Social Workers, *Children & Schools*, vol. 26 (2), str. 117-128.
9. Ujević, A. i sur. (2004.): Uzroci i posljedice namjernog izbjegavanja nastave, Split: *Školski vjesnik*, vol. 53 (1-2), str. 5-28.
10. Uzelac, S.; Vučinić-Knežević, M. i Mikšaj-Todorović, Lj., (1999.): Procjene nastavnika o rizičnosti socijalnog ponašanja učenika, u: Rosić, H. (ur.): *Nastavnik – čimbenik kvalitete u odgoju i obrazovanju*. Zbornik radova Drugog međunarodnog znanstvenog kolokvija. Rijeka: Filozofski fakultet, str. 504-509.
11. Uzelac, S., Matijević, M. (2003.): Samoiskazi učenika srednjih škola o njihovu izostajanju s nastave, u: Vrgoč, H. (ur.): *Odgoj, obrazovanje i pedagogija u razvitku hrvatskog društva*. Zbornik radova Sabora pedagoga hrvatske. Zagreb: HPKZ, str. 392-399.
12. Vizek-Vidović, V.; Vlahović-Štetić, V.; Rijavec, M.; Miljković, D. (2003.): *Psihologija obrazovanja*, Donja Lomnica: Ekološki glasnik, d.o.o.
13. Zrilić, S. (2007.): Neke potencijalno relevantne sociodemografske varijable školskih izostanaka, *Odgojne znanosti*, vol. 9, br. 2, str. 41-65.

UDC: 371.52-053.67(047.31)

Preliminary communication

Accepted: 29. 4. 2009.

Confirmed: 15. 9. 2009.

STUDENTS' ABSENCES FROM CLASS
Mirko MARUŠIĆ, master in natural science didactics
The First Grammar School Split
mirko@marusic.info

Summary: *Our school's reality is characterized with a more widespread occurrence of students' deliberate class skipping. There are many outlooks on this phenomenon, but a few solutions. Everyday indicators warn about the complexity of this problem which demands an answer. Educators' active and conscious participation, including the necessary changes in their behavior, is required in order to solve this situation. It was reasonable to observe and analyze this unfortunate situation to understand its true causes, which has been the very purpose of our research. Its task was to consult the opinions of students as well as to consider different types of family and school communication. This research was carried out in the third grades of the First Grammar School in Split where the author teaches mathematics and physics. It was conducted in six classes of the third grade (2 of classical and 4 of linguistic orientation). 154 students were included in the research (31 boys and 123 girls). It is important to point out that there has been a particular attitude of both students and parents towards the educational process, in which, according to many of them, obtaining good, i.e. the best possible grades is the only and the most important goal. Therefore, students and parents cleverly calculate students' absences and manage to find justifications for them.*

Key words: *skipping classes, justified and unjustified absences, survey, a student, a parent*
